

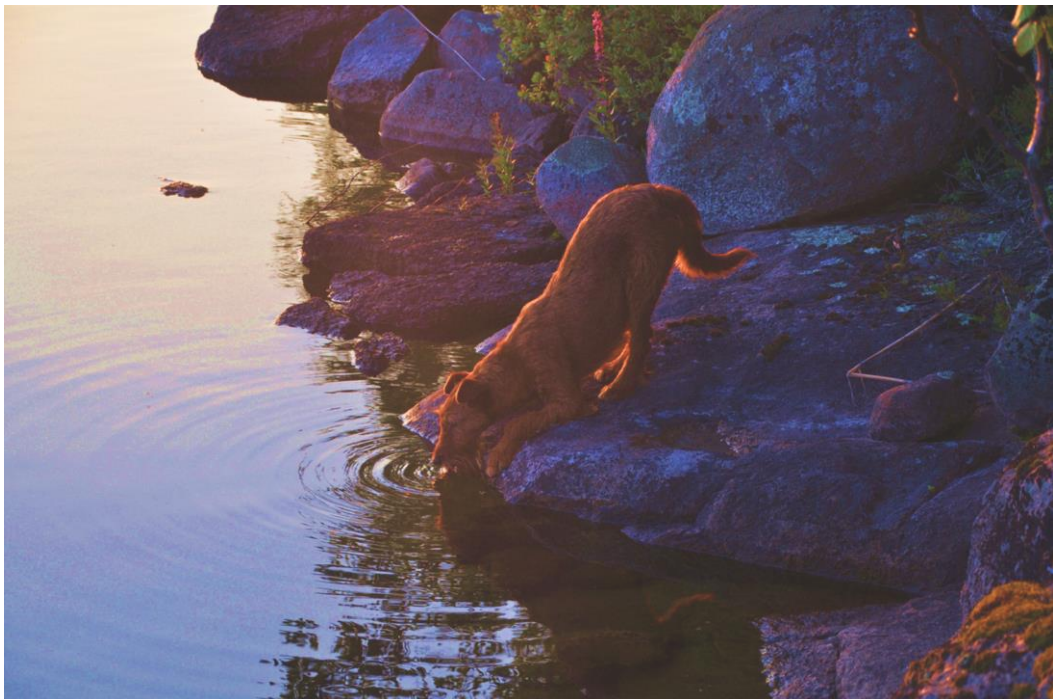
Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut

Eläinlääkintähuollon suunnitelma

2015–2025

Päivitys 2025

Kaavin, Lapinlahden, Rautavaaran, Siilinjärven ja Tuusniemen
ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue ja Kuopio

1	Johdanto	4
1.1	Eläinlääkintähuoltojärjestelmän yleiskuvaus ja tehtävät	4
1.2	Valtakunnallinen valvontaohjelma	5
1.3	Valtakunnallisessa ohjelmassa (EHO päivitys vuodelle 2025) kunnan eläinlääkintähuollolle esitetyjä painopistealueita vuodelle 2025 / toimenpiteet	5
2	Henkilöresurssit, vastuualueet ja työnjako	6
2.1	Resurssitarve	6
2.2	Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen	7
3	Tietojärjestelmät	7
4	Viranomaisten välinen yhteistyö ja tiedotus	7
5	Maksut	8
6	Valvonnan toimeenpano	8
7	Eläinten terveyden valvonta	8
7.1	Eläintautivalmius	8
7.2	Eläintautien ilmoittaminen	8
7.3	Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkastus	9
7.4	Vesiviljelylaitosten terveystarkastus	9
7.5	Muu eläintautivalvonta	10
8	Eläinten tunnistaminen ja rekisteröinti	11
9	Eläinten lääkitsemisen valvonta	11
10	Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti	11
10.1	Sisämarkkinakauppa	11
10.2	Sisämarkkinatuonti	11
10.3	Sisämarkkinavienti	12
10.4	Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin	13
10.5	Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus	13
11	Eläinten hyvinvoinnin valvonta	14
11.1	Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset	15
11.2	Luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan tarkastukset	15
11.3	Eläinkuljetukset	16
12	Eläimistä saatavat sivutuotteet	16
12.1	Sivutuotteita käyttävät toimijat	16

12.2	Sivutuotteiden hautaaminen	16
13	Täydentävien ehtojen valvonta	17
14	Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen	17
14.1	Peruseläinlääkäripalvelu	17
14.2	Tuotantoeläinten terveydenhuolto	17
14.3	Yksityinen palveluntarjonta	17
14.4	Kiireellinen eläinlääkäriapu	18
14.5	Saatavuus- ja laatutavoitteet	18
14.6	Toimitilat ja välineistö	20
14.7	Ostopalvelut	20
14.8	Perustason ylittävien palveluiden saatavuus	21
15	Seuranta ja raportointi	21
15.1	Suunnitelman päivitys ja toteutuminen	21
15.2	Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi	21
15.3	Muu raportointi	21

1 Johdanto

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 10 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Kunnan on suunnitelmassaan osoitettava, että eläinlääkäripalvelut on järjestetty eläinlääkintähuoltolain edellyttämällä tavalla. Eläinlääkintähuoltolaki on uudistunut ja uusi laki astuu voimaan vuoden 2026 alusta lähtien.

Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoitus suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien tarjoamat palvelut kunnan alueella. Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma ja alueellinen suunnitelma ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto ohjaa kunnan suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista.

Eläinlääkintähuoltolain soveltamisalaan kuuluvasta valvonnasta säädetään lisäksi elintarvikelaissa (297/2021), eläintautilaissa (76/2021), eläinten hyvinvointilaissa (693/2023), eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006), eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014), sivutuotelaissa (517/2015), eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa (1069/2021) ja tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetussa laissa (557/2005).

Tässä suunnitelmassa kuvataan eläinlääkintähuoltolain mukaisten tehtävien järjestäminen Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut -yhteistoiminta-alueella ja Kuopion kaupungissa. Yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana toimii Siilinjärvi ja sen lisäksi alueeseen kuuluvat Kaavin, Lapinlahden, Rautavaaran ja Tuusniemen kunnat. Kuopio ostaa suurimman osan tarvitsemistaan eläinlääkintähuollon palveluista Siilinjärven kunnalta.

1.1 Eläinlääkintähuoltojärjestelmän yleiskuvaus ja tehtävät

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena eläinlääkintähuollon säännösten toimeenpanoa ja noudattamista. Ruokavirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena lainsäädännön toimeenpanoa ja noudattamista. Aluehallintovirasto valvoo lain täytäntöönpanoa ja noudattamista alueellaan. Aluehallintovirasto suorittaa myös itse eläinlääkintähuoltoon liittyvää valvontaa kuten otantaan perustuvia eläinten hyvinvoinnin tarkastuksia, ehdollisuuden valvontaa, lääkitsemislainsäädännön valvontaa, eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevaa valvontaa ja omaehtoisesti tai kunnan valvontaviranomaisen pyynnöstä kriittisiä eläinten hyvinvoinnin tehtäviä. Aluehallintovirasto ohjaa kunnaneläinlääkäreitä lakisääteisesti vastustettavien eläintautien torjunnassa, vastaa alueen eläintautivalmiudesta ja osallistuu tautitilanteiden hoitoon vakavissa eläintautitilanteissa apunaan erityiskoulutuksen saaneet valmiuseläinlääkärit.

Paikallistasolla eläinlääkintähuollon ja siihen liittyvän valvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa kunta, kuntayhtymä tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Yhteistoiminta-alueita on tällä hetkellä 62 kappaletta. Valtion vastuulla olevista eläintautien vastustamista ja eläinten hyvinvointia koskevista tehtävistä maksetaan kunnalle todellisia kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista.

Kunnat järjestävät eläinlääkintähuoltolain edellyttämän peruseläinlääkäripalvelun arkipäivisin sekä kiireellisen eläinlääkäriavun kaikkina vuorokaudenaikoina. Eläinlääkintähuoltolaki edellyttää, että kunnat järjestävät eläinlääkäripäivystyksen yhden tai useamman seutu- tai maakunnan kokoisella alueella, jolla tulisi olla eriytetty pieneläinpäivystys ja keskitetty yhteydenotto palvelu.

Eläinlääkintähuoltolain keskeisenä tavoitteena on lisätä ennaltaehkäisevää toimintaa eläinlääkintähuollossa ja kuntien on muun muassa peruseläinlääkäripalvelun osana järjestettävä tuotantoeläinten ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palveluja kysyntää vastaavasti.

Yksityiset eläinlääkäripalvelut kohdistuvat pääasiassa pieneläimiin ja hevosiin, mutta myös tuotantoeläimiä hoitavien yksityisten määrä on lisääntynyt. Yksityiset palveluntarjoajat vastaavat suurelta osin erikoiseläinlääkäritason palveluista, joita kunnatkin halutessaan voivat järjestää.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan sekä eläinlääkäripalveluihin käytetään kunnissa yhteensä noin puolet ympäristöterveydenhuoltoon suunnatuista noin tuhannesta henkilötyövuodesta.

1.2 Valtakunnallinen valvontaohjelma

Ruokavirasto on laatinut eläinlääkintähuollon valtakunnallisen ohjelman vuosille 2015–2025 (EHO). EHO on osa valvonta-asetuksen (EY) 2017/625 mukaista elintarvikeketjun monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa (VASU).

1.3 Valtakunnallisessa ohjelmassa (EHO päivitys vuodelle 2025) kunnan eläinlääkintähuollolle esitettyjä painopistealueita vuodelle 2025 / toimenpiteet

Valmius, varautuminen ja huoltovarmuus:

- Ei suunniteltuja toimenpiteitä vuodelle 2025

Vastuullisuus ja kestävyys:

- Sivutuotteiden jäljitettävyys
 - o Kunnaneläinlääkärien sivutuotevalvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että laitokseen tulevat, käsiteltävät ja lähtevät sivutuotteet ovat aina jäljitettävissä eteen- ja taaksepäin, sivutuotteiden merkinnät täsmäävät, saapuva tavara täsmää kaupallisten asiakirjojen kanssa, ja laitos varmistaa, että sivutuotteita vastaanottavalla taholla on oikeus ottaa vastaan kyseisiä sivutuotteita
- Kunnaneläinlääkärien lääkitsemisvalvonta Ruokaviraston ja AVI:n toimesta
 - o Eläinlääkäreiden valvonnassa keskitytään erityisesti
 - lääkkeiden varalle luovutuksen ehtojen täyttymiseen
 - väärinkäyttöön soveltuvien lääkkeiden hankkimiseen ja vastaanotolta luovuttamiseen
 - antibioottien käyttötietojen toimittamisen tarkastaminen osana valvontaa

Teknologia ja tieto:

- Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteröinnin valvonnan tehostaminen
 - o Kunnaneläinlääkäri tarkistaa rekisteröintiasiat muiden tilakäyntien yhteydessä

Erityiset painopisteet / tehostamistarvetta aiempien tulosten perusteella:

- Siipikarjan salmonellavalvonnan tehostaminen
 - o Kunnaneläinlääkärit toteuttavat tarkastuskäynnit MMMa 316/2021 mukaisesti
- Avi-kohtainen painopiste – aihe, joka tarvitsee alueella erityistä panostusta

2 Henkilöresurssit, vastualueet ja työnjako

2.1 Resurssitarve

Resurssitarpeen kartoitus on tämän suunnitelman lopussa olevassa liitelomakkeessa. Lomakkeeseen on laskettu yhteen yhteistoiminta-alueen ja Kuopion eläinlääkintähuollon tilastotiedot, resurssitarve ja käytössä olevat resurssit. Tällä hetkellä resurssit riittävät eläinlääkintähuollon lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Siilinjärven yhteistoiminta-alueella on 13 kunnaneläinlääkärin virkaa (yht. 12,6 htv), yksi kunnaneläinlääkäreiden varahenkilön virka (1 htv), neljä valvontaeläinlääkärin virkaa (4 htv), yksi vastaavan eläinlääkärin virka (1 htv), yksi hallintosihteerin tehtävä (1 htv) ja kolme avustajaa (3 htv). Kaikkiin avoinna oleviin virkoihin on toistaiseksi saatu vakituinen viranhaltija. Sekä pitkä- että lyhytaikaisiin poissaoloihin (esim. vanhempainvapaat, vuosilomat) on saatu pääsääntöisesti sijaisia, mutta kaikkia sijaistarpeita ei ole saatu välillä täytettyä.

Virat, toimet ja niihin liittyvät tehtävät on kirjattu seuraavaan taulukkoon.

Virka	Viranhaltija	Pääasialliset tehtävät
Valvontaeläinlääkäri	4 virkaa: yht. 4 htv	• Eläinten hyvinvointivalvonta • Eläintautivalvonta • Maidontuotantotilojen hygieniatarkastukset • Sivutuotevalvonta • Vienti- ja tuontitarkastukset • Vesiviljelylaitokset • Muut valvontaan liittyvät virkatehtävät
Vastaava eläinlääkäri	1 virka: 1 htv (0,6 htv)	• Eläinlääkintähuollon suunnittelu, toteutus ja esihenkilötehtävät • Sivutuotevalvonta
Ympäristöterveysjohtaja	1 virka: 1 htv (0,2 htv)	• Elintarvikevalvonta (laitokset) • Maidontuotantotilojen hygieniatarkastukset
Kunnaneläinlääkäreiden varahenkilö	1 virka: 1 htv	• Kunnaneläinlääkäreiden lyhytaikainen sijaistaminen (esim. päivystysvapaat ja lyhyet lomat)
Kunnaneläinlääkäri	13 virkaa: 12,6 htv	• Peruseläinlääkintäpalvelut ja kiireellinen eläinlääkäriapu • Suurelänpäivystys • Osa eläinten terveyden valvonnasta (esim. mehiläistaudit, salmonellavalvonta, maedi-visna- ja scrapie-valvonta) • Vienti- ja tuontitarkastukset • Valvontaeläinlääkäreiden avustaminen eläinten hyvinvointivalvonnan tehtävissä tarvittaessa

Hallintosihteeri	1 toimea: 0,7 htv	Eläinlääkintähuollon laskutus, arkistointi ja muut toimistotehtävät
Vastaanottoavustaja	3 toimea: 3 htv	Avustavat tehtävät eläinlääkärin vastaanotolla

2.2 Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Valittaessa henkilöä vakinaiseen virkaan tai toimeen tarkistetaan alkuperäiset työ- ja tutkintotodistukset, jotta varmistutaan lainsäädännön edellyttämän pätevyyden olemassaolosta. Eläinlääkärisijaisten osalta praktiikkaoikeuksien voimassaolo tarkastetaan Ruokaviraston eläinlääkärirekestereistä. Vastaanottoavustajat toimivat eläinlääkäreitä avustavissa työtehtävissä.

Eläinlääkäreille laaditaan vuosittain koulutussuunnitelma, jota täydennetään tarvittaessa vuoden aikana. Koulutussuunnitelmassa pyritään huomioimaan erikoistuminen. Praktikkoeläinlääkärit osallistuvat aluehallintoviraston järjestämiin työkokouksiin. Valvontaeläinlääkärit osallistuvat erityisesti heille suunnattuihin koulutustilaisuuksiin ja työkokouksiin. Vastaanottoavustajat osallistuvat klinikkaeläinhoitajille suunnattuihin koulutuksiin.

Osalla kunnaneläinlääkäreistä on tuotantoeläinten tai hevosten erikoistumistutkinto. Yksi kunnaneläinlääkäri suorittaa tällä hetkellä uutta yleiseläinlääketieteen erikoiseläinlääkärikoulutusta. Osa eläinlääkäreistä on muuten syventynyt mielenkiintonsa perusteella pieneläimiin, tuotantoeläimiin tai hevosiin.

3 Tietojärjestelmät

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa varten on käytössä useita valtakunnallisia tietojärjestelmiä ja rekistereitä. Näitä ovat esim. eläinten terveydenhallintajärjestelmä ELTE, eläinten hyvinvoinnin otantavalvontojen järjestelmä Elvi, eläintietojärjestelmät, eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteri EPR, vesiviljelyrekisteri, Naseva ja Sikava-terveydenhuoltojärjestelmät sekä valvonnan viranomaisextranet eli Pikantti ja uutena rekisterinä koirarekisteri. Lisäksi EU:n ulkopuolisessa tuonnissa ja viennissä sekä EU:n sisämarkkinakaupassa käytetään TRACES-järjestelmää. Ruokavirasto pitää myös eläinlääkärirekestieriä. Lisäksi tuomioistuinten määräämät eläintenpitokiellot merkitään Oikeusrekisterikeskuksen pitämään eläintenpitokieltorekisteriin, jota eläinsuojeluviranomaiset voivat selata Ruokaviraston järjestelmän kautta. Eläintietojärjestelmän uudistaminen on käynnissä vuosina 2024-2026 ja uudeksi järjestelmän nimeksi tulee Paimen.

Yhteistoiminta-alueen verkossa on mahdollista käyttää kaikkia tarpeellisia tietojärjestelmiä. Eläinlääkärit voivat osallistua järjestelmien käyttöön opastaviin koulutuksiin, mikäli niitä on tarjolla. Uusien tietojärjestelmien käyttöönottoon varataan riittävät resurssit ja mahdollisuus osallistua aiheesta järjestettäviin koulutuksiin. Uusille työntekijöille haetaan tarvittavat tunnukset sekä annetaan perehdytystä järjestelmien käyttöönottoon ja käyttöön.

4 Viranomaisten välinen yhteistyö ja tiedotus

Eläinlääkintähuollon yleisestä viestinnästä ja tiedotuksesta vastaa vastaava eläinlääkäri. Hänen varahenkilönsä on ympäristöterveysjohtaja. Tiedottaminen tapahtuu internetsivujen kautta, lehtikirjoituksilla ja -ilmoituksilla, toiminnanharjoittajille ja asiakkaille osoitetuille tiedotekirjeillä, sähköpostilla ja sosiaalisen median kautta (Facebook). Vastaava eläinlääkäri edustaa kuntia niiden epidemiaselvitystyöryhmissä. Valvontaeläinlääkärit tekevät tehtävissään yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.

Häiriötilanteiden viestintä on ohjeistettu valmiussuunnitelmassa.

5 Maksut

Siilinjärven kunta perii ympäristöterveyslautakunnan hyväksymän taksan mukaisen klinikkamaksun ja tarvittaessa laitemaksun jokaisella vastaanotolla potilaskohtaisesti, jolla katetaan kunnan järjestämistä toimitiloista ja työvälineistä sekä avustavan henkilökunnan palkkauksesta aiheutuvia kustannuksia (ElhL 21 §).

Kunta osallistuu hyötyeläinkäyntien kustannuksiin (ElhL 22 §) maksamalla käyntimaksun ja matkakustannusten arvonlisäverottomasta summasta tietyn euromäärän ylittävän osan (v. 2025 90 €). Kunta maksaa osuudestaan myös arvonlisäveron.

Eteläisessä päivystyspiirissä suureläinpäivystysnumeroon tulleista puheluista peritään asiakkaalta kello 8–22 1,008 €/min + pvm ja kello 22–8 2,035 €/min + pvm (ElhL 21 §). Palvelutaksoista muodostuneet tulot jaetaan DNA:n ja Siilinjärven ympäristöterveyspalveluiden eläinlääkintähuolto-tulosityksikön kesken.

6 Valvonnan toimeenpano

Eläintautilaissa, eläinten hyvinvointilaissa, eläinten lääkitsemislaissa, eläinten tunnistamis- ja rekisteröintilaissa sekä sivutuotelainsäädännössä kunnaneläinlääkärille säädettyjä tehtäviä hoitaa pääasiassa valvontaeläinlääkäri tai tarvittaessa vastaavan eläinlääkärin määräyksestä muu kunnaneläinlääkäri.

7 Eläinten terveyden valvonta

7.1 Eläintautivalmius

Aluehallintovirasto suunnittelee, ohjaa ja toteuttaa eläintautien vastustamista toimialueellaan. Aluehallintovirasto ylläpitää toimialueensa eläintautivalmiutta ja laatii toimialuettaan koskevia valmiussuunnitelmia eläintautien varalta.

Yhteistoiminta-alueella on 3 valmiuseläinlääkäreiksi koulutautunutta eläinlääkäriä. He osallistuvat vuosittain valtion järjestämään valmiuskoulutukseen. Heillä on valmius ja ensisijainen velvollisuus toimia yllättävässä ja/tai laajoissa eläintautitilanteissa. Tällöin heidän normaalit työtehtävänsä siirretään muille kunnaneläinlääkäreille, jotka taas keskittyvät ensisijaisesti kiireellisten eläinlääkintätehtävien hoitamiseen. Tarvittaessa myös muut kunnaneläinlääkärit avustavat eläintautitilanteissa. Yhteistoiminta-alueella on ympäri vuorokauden päivystysvalmiudessa kaksi päivystävää kunnaneläinlääkäriä suureläinten osalta sekä pieneläinpäivystäjä ostopalveluna Kuopion kaupungin järjestämänä.

Eläinlääkintähuollon valmiussuunnitelma on osa ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmaa.

7.2 Eläintautien ilmoittaminen

Kunnaneläinlääkärin on ilmoitettava vastustettavan eläintaudin epäilystä välittömästi aluehallintovirastoon. Helposti leviävästä, vaarallisesta ja uudesta vakavasta eläintaudista on ilmoitettava välittömästi, myös päivystysaikana. Valvottavista ja MMM:n asetuksessa 1010/2013 luetelluista eläintaudeista on ilmoitettava viimeistään seuraavana arkipäivänä. Muista ilmoitettavista eläintaudeista eläinlääkärit ilmoittavat aluehallintovirastoon vain yhteenvedossa, joka toimitetaan kuukausittain seuraavan kuun 15. päivään mennessä.

Eläinlääkärit ilmoittavat ihmisiin tarttuvien eläintautien tapauksista (zoonoosit) vastaavalle eläinlääkärille, joka ilmoittaa asiasta edelleen epidemiatyöryhmän tartuntataudeista vastaavalle lääkärille.

Vastaavasti terveydenhuollon edustajat ilmoittavat vastaavalle eläinlääkärille tai hänen sijaiselleen, jos on aihetta epäillä zoonoosin aiheuttamaa tautia tai epidemiaa ihmisissä.

7.3 Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkkailu

Joillekin lakisääteisesti vastustettaville eläintaukeille on erillislainsäädännöllä säädetty terveystarkkailun vähimmäistasosta. Munintakana-, broileri- ja kalkkunaparvi, uudistuseläimiä tuottavia sikaloita ja nautaeläimiä sperman keräysasemalle toimittavia, tai raakamaitoa tuottavia nautojen pitopaikkoja sekä nautojen ja sikojen pitopaikkoja, joissa on sperman keräysaseman toimintaan liittyvä karanteenitila, koskee pakollinen salmonellatarkkailu (MMM 316/2021). Vastuu tarkkailun toteuttamisesta on toimijalla itsellään. Tarkkailukäynnin ja näytteenotot tekee pääasiassa kunnaneläinlääkäri.

Pitopaikat voivat liittyä vapaaehtoiseen terveystarkkailuun lampaiden ja vuohien maetisvisnan/CAE:n varalta, tarhattujen hirvieläinten tuberkuloosin tai kalojen BKD:n varalta (VnA 838/2013). Myös siipikarjan ventilaatioissa on toteutettava erillistä terveystarkkailu- ja näytteenotto-ohjelmaa.

Resurssitarpeen kartoituksessa (liite) on lueteltu niiden eläintenpitopaikkojen määrät, joita terveystarkkailuohjelmat koskevat. Luettelot terveystarkkailuohjelmajärjestelyistä säilytetään eläinlääkinnän Teams-alustalla, johon on luku- ja muokkausoikeudet kaikilla alueen eläinlääkäreillä. Eläinlääkärit toimittavat kopiot tarkkailuohjelmiin liittyvistä asiakirjoista aluehallintovirastoon ja hallintosihteerille Siilinjärvelle, joka tallentaa asiakirjat yhteiseen Teams-alustalle aakkostettuun kansioon ja arkistoi paperiversion toimiston mappiin.

Teams-alustalta tiedot ovat alueen kaikkien eläinlääkärin saatavissa toimipaikasta riippumatta, ja niiden avulla on myös mahdollista seurata tarkkailun toteutumista kohteittain. Kutakin tilaa valvova eläinlääkäri huolehtii tilakäyntien toteutumisesta ja huolehtii pitkien poissaolojen ajaksi tehtävän siirtämisestä toiselle eläinlääkärille. Eläinlääkäri välittää salmonella- ja terveystarkkailusta saadut tiedot aluehallintovirastolle.

Terveystarkkailuohjelmien tilakäynneistä huolehtivat pääasiassa kunnaneläinlääkärit, mutta tarvittaessa myös valvontaeläinlääkärit. Aluehallintovirasto lähettää vastaavalle eläinlääkärille tiedon vapaaehtoiseen terveystarkkailuun kuuluvan pitopaikan terveystarkkailupäätöksestä. Vastaava eläinlääkäri välittää tiedon sille kunnaneläinlääkärille, jonka alueella pitopaikka sijaitsee.

7.4 Vesiviljelylaitosten terveystarkkailu

Aluehallintovirasto lähettää tarkastusmääräykset vastaavalle eläinlääkärille, joka välittää ne edelleen valvontaeläinlääkärille ja tarvittaessa myös kunnaneläinlääkäreille, riippuen valvontakohteiden sijainnista ja eläinlääkärien työtilanteesta.

Vesiviljelylaitokset ja BKD-valvontaohjelman kuuluvat luonnonravintolammikot tarkastetaan vuosittain (luonnonravintolammikoiden osalta voi olla myös asiakirjatarkastus) ja muut luonnonravintolammikot kerran neljässä vuodessa ja tarvittaessa useammin.

Tarkastuksen suorittanut eläinlääkäri toimittaa tarkastuskertomuksen tiedoksi aluehallintovirastolle ja tallentaa ne Siilinjärven kunnan eläinlääkintähuollon Teams-alustalle.

7.5 Muu eläintautivalvonta

Seurantanäytteiden ottamisesta mm. lintuinfluenssan varalta tulee aluehallintovirastolta määräys vastaavalle eläinlääkärille, joka vastaa näytteenoton toteutumisesta. Näytteenoton toteuttavat sijainnin mukaan kunnaneläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri.

Näytteet ottavat eläinlääkärit huolehtivat siitä, että näytteet otetaan määräaikaan mennessä ja tarvittaessa he pyytävät jatkoaikaa näytteenotolle. Eläinlääkärit kirjaavat käyntinsä Siilinjärven kunnan eläinlääkintähuollon Teams-alustalla olevaan taulukkoon. Eläinlääkäri lähettää näytteenotosta tekemänsä toimitusilmoituksen eläinlääkintähuollon hallintosihteerille sähköpostitse. Hallintosihteerin lähettää tiedot sähköisen lomakejärjestelmän kautta tiedoksi aluehallintovirastoon sekä tallentaa tiedoston Teams-alustalle, jossa toimitusilmoitukset ovat kaikkien saatavilla. Lisäksi hän arkistoi paperiversion Siilinjärven toimistolla sijaitsevaan mappiin. Paikallissopimuksen mukaiset erillispalkkiot maksetaan eläinlääkäreille vasta heidän toimitettuaan käyntiin liittyvät asiakirjat sovitusti hallintosihteerille. Samoin toimitaan käyntiin mahdollisesti liittyvien tarkastuskertomusten ja -pöytäkirjojen, mahdollisten määräysten ja muiden asiakirjojen kanssa.

Eläinnäyttelyt, kyyhkyslakat

Kunnaneläinlääkärit tekevät tarkastuksia ja näytteenottoja eläinnäyttelyissä (esim. maatalousnäyttely) aluehallintoviraston määräyksen perusteella.

Läänineläinlääkäri voi määrätä kunnaneläinlääkärin tarkastamaan näyttelyyn tai kilpailuun osallistuvien kyyhkysten rokotustodistukset (Newcastlen tauti) näyttely- tai kilpailupaikalla.

Toimialueella ei ole tällä hetkellä yhtään kyyhkyslakkaa.

Eläinten keinollinen lisääntyminen

Alueella on yksi oriasema ja spermavarasto ja sen valvonnasta vastaa kunnaneläinlääkäri. Alkioryhmä on tarkastettava sen rekisteröimistä varten sekä valvottava, että alkioryhmä noudattaa sille annettuja vaatimuksia. Kunnaneläinlääkäri tekee valvontakäynnin ryhmän toimipaikalle vähintään kerran vuodessa. Lisäksi kunnaneläinlääkäri vastaa oriaseman, spermavaraston tai alkionkeräys- tai tuotantoryhmän valvonnasta. Valvonnan tulokset raportoidaan Ruokavirastoon vuosittain.

Sikojen ulkonapitokiellon valvonta

Afrikkalaisen sikaruton vastaisena varotoimena on sikojen ulkonapito kielletty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (404/2021). Ulkonapito on sallittua vain, jos sikojen aitaus on asetuksen vaatimusten mukainen ja toimija on tehnyt sikojen ulkonapidosta etukäteen ilmoituksen kunnaneläinlääkärille.

Kunnaneläinlääkäri valvoo alueellaan sikojen ulkonapitokiellon noudattamista tarkastamalla ulkona pidettävien sikojen aitaukset ilmoituksen saatuaan tai epäilytapauksessa. Kunnaneläinlääkäri ylläpitää tietoja niistä oman toimialueensa sikojen pitopaikoista, joissa pidetään sikojä ulkona, ja toimittaa tiedot aluehallintovirastoon vuosittain.

Turkistarhojen tautisuojausten valvonta

Turkistarhoilla sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön asetusta (14/2024) varotoimenpiteistä lintuinfluenssan leviämisen ehkäisemiseksi luonnonvaraisista eläimistä turkiseläimiin. Asetuksessa on vaatimuksia turkistarhan suojaamiselle lintuinfluenssalta.

Kunnaneläinlääkäri valvoo alueellaan asetuksen velvoitteiden noudattamista sekä toteuttaa tarvittavat tarkastukset ja toimittaa tiedot tarkastuksista aluehallintovirastolle.

Tällä hetkellä alueella ei ole yhtään turkistarhaa.

8 Eläinten tunnistaminen ja rekisteröinti

Kunnaneläinlääkärit ja valvontaeläinlääkärit tarkistavat tunnistamisen ja rekisteröinnin käytien yhteydessä, jos on aihetta epäillä, että ne ovat tekemättä. Havaitessaan laiminlyöntejä kunnaneläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri ottaa yhteyttä aluehallintovirastoon.

9 Eläinten lääkitsemisen valvonta

Eläinlääkärit huomioivat lain eläinten lääkitsemisestä (387/2014) ja sen nojalla annettujen asetusten vaatimukset toiminnassaan ja osallistuvat lääkitsemislakiin liittyvään koulutukseen, mikäli sitä on tarjolla. Antibioottilääkitykset kirjautuvat valtakunnalliseen Vetportti-tietokantaan, yleensä automaattisesti suoraan potilasohjelmasta. Tarvittaessa kunnaneläinlääkärit kirjaavat tiedot itse, mikäli siirto ei tapahdu automaattisesti.

Valvontaeläinlääkärit tekevät aluehallintoviraston määräyksestä lääkitsemislain mukaisia lääkekirjanpidon tarkastuksia eläinten pitopaikkoihin.

10 Sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

10.1 Sisämarkkinakauppa

Ruokavirasto ilmoittaa rekisteröinneistä ja tuontiluvista ohjeineen aluehallintovirastoon ja tapauskohtaisesti myös kunnaneläinlääkärille tai valvontaeläinlääkärille. Aluehallintovirastossa ja yhteistoiminta-alueella kirjataan nämä ilmoitukset sekä huomioidaan erityisesti, mitkä eläinlajit tai tuotteet ovat kyseessä ja koskevatko rekisteröinnit sisämarkkinatuontia vai -vientiä. Monilla toimijoilla on useita rekisteröintejä tai tuontilupia. Yksi rekisteröinti koskee vain yhtä eläinlajia tai tuotetta tai vain sisämarkkinatuontia tai -vientiä. Rekisteröinti on voimassa 3 vuotta myöntämisestä ja tuontilupa pääsääntöisesti myös 3 vuotta myöntämisestä.

Aluehallintovirastot hyväksyvät eläintautilain 39§ nojalla alueensa sisämarkkinakauppaan hyväksytyt laitokset (mm. keinosiemennystoimijat ja siipikarjan vientilaitokset). Hyväksynnän ehtojen toteutumisen valvonnasta vastaa kunnaneläinlääkäri (Eläintautilaki 69§).

Useimmat sisämarkkinakaupan ohjeet löytyvät Ruokaviraston internetsivuilta. Elävien eläinten ja niistä saatavien sulusolutuotteiden siirtoehtojen ohjeistusta päivitetään eläinterveys säännösten mukaiseksi Ruokaviraston internetsivuille. Pikanttiin lisätään virkaeläinlääkärille tarkoitettua ohjeistusta tai valvontamateriaalia. Epäselvissä tapauksissa tulee kääntyä läänineläinlääkäriin tai Ruokaviraston puoleen. Saapunutta erää ei saa tarkastuksessa hyväksyä eikä lähetettävälle erälle myöntää terveystodistusta, jollei kunnaneläinlääkäri ole täysin varma ehtojen täyttymisestä.

10.2 Sisämarkkinatuonti

Aluehallintovirasto seuraa saapuvia eriä TRACES-järjestelmän avulla ja määrää kunnaneläinlääkäriin tarvittaessa tarkastamaan saapuneet erät. Kaikki Suomeen siat sekä kameli- ja hirvieläimet tarkastetaan Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti 2–5 päivän sisällä saapumisesta. Kaikista kameli- ja hirvieläinieristä otetaan verinäytteet seurantatutkimuksia varten kuten myös riskimaista siirretyistä naudoista, vuohista ja lampaista. Sikojen osalta verinäytteet otetaan kaikista muista paitsi teuraaksi siirrettävistä sikaeristä. Muiden erien osalta

suositellaan tarkastamaan uusien toimijoiden osalta ensimmäinen saapunut erä ja seuraavien tarkastusten tarve arvioidaan ensimmäisen tarkastuksen perusteella. Kunkin toimijan osalta tulisi tarkastaa vähintään yksi saapunut erä vuodessa. Kunnaneläinlääkäri seuraa saapuvia eriä TRACES-järjestelmässä ja tekee saapuneiden erien tarkastuksia ilman aluehallintoviraston kehotusta. Virkaeläinlääkäri on aina ryhdyttävä toimenpiteisiin, jos epäilee alueellaan olevan laittomasti tuotuja eriä. Jos määräpaikka on päivittäin virkaeläinlääkäriin valvonnassa, siirtotarkastuksen tekee valvova virkaeläinlääkäri. Jos vastaanotetuissa eläimissä on havaittavissa eläintaudin oireita tai asiakirjoissa ilmenee puutteita, on toimija velvollinen ilmoittamaan asiasta virkaeläinlääkärille. Havaituista puutteista tiedotetaan kaikille aluehallintovirastoille valvonnan kohdistamiseksi sellaisiin eriin, joiden kohdalla puutteita on havaittu. Toimija voi lisäksi oma-aloitteisesti pyytää kunnaneläinlääkäriä tarkastamaan saapuvat erät (esim. ETT:n vaatimukset).

Kaikki tehdyt sisämarkkinatuonnin tarkastukset raportoidaan täyttämällä valvontaosio TRACES-järjestelmään (eli III-osio). Valvontaosio täytetään, vaikka puutteita ei olisikaan ja siinäkin tapauksessa, että erälle on tehty pelkkä asiakirjatarkastus. Jos määräpaikka on päivittäin virkaeläinlääkäriin valvonnassa (esim. teurastamo), täytetään valvontaosio kaikista eristä. Jos erä ei ole hyväksyttävissä, niin silloin kirjataan erikseen tieto havaituista puutteista, esimerkiksi, jos terveystodistuksessa on virheitä sekä mahdolliset tehdyt toimenpiteet. Jos kunnaneläinlääkärillä ei ole mahdollisuutta itse käyttää TRACES-järjestelmää, hän voi pyytää läänineläinlääkäriä viemään tarkastuksen tuloksen järjestelmään puolestaan.

10.3 Sisämarkkinavienti

Sisämarkkinaviennissä toimijan on pyydettävä valvovalta kunnaneläinlääkäriltä lähetettävien MMMa 1024/2013 liitteen 2 mukaisten erien tarkastamista (poikkeuksena erät, joiden vientiin liittyvät tarkastukset ja asiakirjat voi tehdä myös toimija tai muu kuin virkaeläinlääkäri).

Kunnaneläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä ja laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen TRACES-järjestelmässä (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429 ns. ”eläinterveyssäännöstö”, Komission delegoitu asetus 2020/688, Komission delegoitu asetus 2020/990, Eläintautilaki 76/2021 44§). Jos viedään eläviä eläimiä toisen jäsenvaltion kautta EU:n ulkopuolelle, tulee tehdä myös sisämarkkinatodistus TRACESiin. Joissain tapauksissa sekä kolmasmaavientiä että sisämarkkina-todistus tehdään TRACESissa ja silloin samoilla tiedoilla voi tehdä molemmat todistukset.

Tarkastuksen yhteydessä kunnaneläinlääkäri on hyvä varmistaa, että toimija on rekisteröitynyt kyseisen eläinlajin tai tuotteen sisämarkkinaviejäksi Ruokavirastoon. Pääsääntöisesti terveystodistuksen I-osan täyttäminen on toimijan tehtävä, kunnaneläinlääkäri kuitenkin tarkastaa ja tarvittaessa korjaa toimijan laatiman I-osan. Jos toimija ei ole rekisteröitynyt TRACES-järjestelmään, jää myös terveystodistuksen I-osan täyttäminen tarkastavan kunnaneläinlääkäriin tehtäväksi terveystodistuksen (II-osa) lisäksi. Toimija on velvollinen antamaan tarvittavat tiedot kunnaneläinlääkärille ja vastaa antamistaan tiedoista. Toimenpiteet tehdään toimijan kustannuksella. Todistuksen voi viedä TRACES-järjestelmään myös toinen virkaeläinlääkäri. Tarkastanut kunnaneläinlääkäri kuitenkin leimaa ja allekirjoittaa lähetystä seuraavan todistuksen. Vuosittain on hyvä tarkastaa, että toimija ylläpitää Eläinterveyssäännöstön (asetus 2016/429) artikla 102 mukaisesti siirtoluetteloa.

Rekisteröity hevonen ei tietyin ehdoin tarvitse terveystodistusta ja eläinlääkärintarkastusta kilpamatkoilla Pohjoismaissa. Kuitenkin ennen siirtymistä toimijalla on velvoite laatia siirrosta kaupallinen DOCOM-asiakirja TRACES-järjestelmään.

Kunnaneläinlääkärit seuraavat mahdollisista eristä vastaanottajamaassa saatavaa palautetta ja reagoivat siihen.

10.4 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Viejä pyytää kunnaneläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viejän on varmistettava, että viennin kohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät. Jos vientierä kuljetetaan kohdemaahan muun kuin EU-jäsenvaltion kautta, toimija vastaa myös kauttakulkua koskevien vaatimusten selvittämisestä ja täyttymisestä.

Jos vietävien elävien eläinten tai tuotteiden viennistä on sovittu kohdemaan ja Suomen tai EU:n välillä, viennissä on noudatettava tätä sopimusta ja viennissä on käytettävä eläinterveystodistusta, joka sisältää sovitut tiedot ja viennin ehdot. Sopimuksiin perustuvat todistusmallit ovat nähtävissä Ruokaviraston internetsivuilla.

Kohdemaat edellyttävät useimmissa tapauksissa, että vietävän erän mukana seuraa virallinen alkuperämaassa myönnetty kohdemaan hyväksymä eläinterveystodistus. Kunnaneläinlääkärit myöntävät virallisia eläinterveystodistuksia eläimille ja eläinperäisille tuotteille. Euraasian talousliiton viennissä edellytetään lisäksi, että todistuksia myöntävät virkaeläinlääkärit ovat osallistuneet Ruokaviraston järjestämiin vientikoulutuksiin.

Jos vietäville tuotteille tai eläimelle on EU:n ja kohdemaan sopima todistusmalli EU:n TRACES -järjestelmästä, vientitodistus on laadittava ja myönnettävä TRACES-järjestelmässä. Vietäessä eläviä eläimiä toisen jäsenvaltion kautta EU:n ulkopuolelle, tulee tehdä myös sisämarkkinatodistus TRACESiin. Joissakin tapauksissa sekä kolmasmaavienti- että sisämarkkina-todistus tehdään TRACESissa ja silloin samoilla tiedoilla voi tehdä molemmat todistukset.

Suomen ja kohdemaiden kahdenvälisesti sopimat viralliset todistusmallit ovat joko Ruokaviraston hallinnoimassa eCert-järjestelmässä tai Ruokavirastosta tilattavina turvapaperille painettuina todistus pohjina. Eläinterveystodistuksen myöntämiseen on käytettävä Ruokaviraston hallinnoimaa eCert-järjestelmää, jos vientierän kohdemaan kanssa on sovittu järjestelmään luodun mallin käyttämisestä. Kunnaneläinlääkärit tilaavat turvapaperille painettuja virallisia todistus pohjia Ruokavirastosta. Tilaukset tehdään Pikantti-ekstranetin kautta. Todistuksen myöntäneen virkaeläinlääkärin on säilytettävä myöntämiensä ja mitätöimiensä vientitodistusten jäljennökset 5 vuoden ajan.

Jos virallisesti sovittua todistusta ei ole, viejä voi esimerkiksi yhdessä maahantuojaansa kanssa hyväksyttää oman todistusehdotuksen kohdemaan viranomaisilla tai vientiä varten on laadittava kohdemaakohtainen räätälöity todistus. Viejä voi tilata todistusmallin laadintatyön Ruokaviraston vientijaostolta.

Eläinterveystodistuksen myöntävällä viranomaisella tulee olla mahdollisuus suorittaa vientierän tarkastus ennen kuin vientierä poistuu tämän valvonnasta. Joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta viranomaisen on myös varmistettava, että viejä on rekisteröitynyt kyseisen eläinlajin tai tuotteen viejäksi Ruokaviraston ylläpitämään viejärekisteriin joko pyytämällä viejältä nähtäväksi tosine tämän rekisteriin jättämisestä ilmoituksesta tai tarkastamalla viejärekisteriin ilmoitetut tiedot eCert-järjestelmästä.

10.5 Tuonti EU:n ulkopuolelta ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

Sellaisten Suomeen tuotavien tai Suomen alueen kautta kuljetettavien eläinten ja tavaroiden, joille ei tehdä eläinlääkinnällistä rajatarkastusta, tarkastetaan tullitoimipaikassa. Tarkastuksen suorittavat tulliviranomaiset osana muuta tullivalvontaa. Kunnaneläinlääkäri antaa Tullille tarvittaessa virka-apua lemmikkieläinten viralliseen valvontaan liittyvissä tehtävissä.

Määränpäänä olevaa laitosta tai tilaa valvova viranomainen on määränpäänä olevan laitoksen toimivaltainen viranomainen sellaisten eläinten tai tavaroiden osalta, joiden kuljetusta ja

saapumista on seurattava (monitoroidut lähetykset) rajatarkastusasemalta Euroopan unionissa sijaitsevaan laitokseen.

Kunnaneläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri noudattaa läänineläinlääkäriin määräyksiä läänineläinlääkäriin ilmoittaessa kunnaneläinlääkäriä paikkakunnalle kolmansista maista saapuvasta eläin- tai tuote-erästä, joissa voidaan epäillä eläintautiriskiä tai jos epäillään, että erä on tuotu maahan laittomasti. Kunnaneläinlääkäri antaa tarvittaessa virka-apua Ruokavirastolle ja Tullille suorittamalla eläinten tai tavaroiden tarkastuksen, avustamalla tarkastuksen suorittamisessa tai suorittamalla eläimiin tai tavaroihin kohdistettavien toimenpiteiden täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä (Laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta 1277/2019, 5 §).

Kunnaneläinlääkäri suorittaa saamansa tiedon perusteella tarvittavat toimenpiteet, kuten monitoroitujen lähetysten kuittauksen TRACES-järjestelmään 15 päivän sisällä tuotteen saapumisesta. Tarvittaessa tulevat kyseeseen erän tarkastus määräpaikassa, eristys, näytteenotto tai muut lainsäädännön vaatimukset eläintautien leviämisen estämiseksi. Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen on toimivaltainen valvontaviranomainen yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 68 a §:ssä tarkoitetuissa kalansaaliiden purkamispaikoissa. Kunnaneläinlääkäri vastaanottaa myös toimijoiden ilmoitukset toimijoiden luokan 1 sivutuotteiden käytöstä (esim. tutkimuksessa).

11 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnista annettua lakia (693/2023) on sovellettu 1.1.2024 alkaen. Samalla kumoutui aiempi eläinsuojelulaki (247/1996) ja eläinsuojeluasetus (396/1996). Kumotun lain nojalla annetut valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetukset ovat voimassa toistaiseksi. Eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä on säädetty lain lisäksi EU:n lopetusasetuksessa. Eläinten suojelusta kuljetuksissa on säädetty kansallisessa eläinkuljetuslaissa ja MMM:n asetuksessa sekä EU:n eläinkuljetus-asetuksessa.

Kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojelun valvontaa hoitava viranhaltija valvovat eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista kunnan alueella ja eläinten hyvinvointisäädösten vastaista menettelyä havaitessaan ryhtyvät tarvittaviin pakkokeinoihin. Eläinten hyvinvoinnin valvontaa tekevät pääasiassa neljä valvontaeläinlääkäriä, viimeisin uusi virka täytettiin kesällä vuonna 2023. Aiemmat resurssit ovat olleet puutteelliset eläinten hyvinvoinnin valvonnan tekemiseen ja osa tarkastuksista ja uusintatarkastuksista on jouduttu tekemään viiveellä.

Valvontaeläinlääkäreiden lomat pyritään järjestämään niin että he eivät ole kaikki yhtä aikaa pois töistä. Näin pystytään hoitamaan arkiaikaiset eläinsuojelutehtävät ja lähes kaikki tautivalvontatehtävät. Aiempina vuosina tehtävät on hoidettu ilman lomasijaisia. Tällä hetkellä sijaisia pyritään saamaan, jotta valvontatehtävien tekeminen jatkuisi kesälomakauden yli jouhevasti. Mikäli praktikkoapua tarvitaan, sitä voidaan käyttää yhteistoiminta-alueen kuntarajojen yli siten, että joku sellainen alueen praktikkoeläinlääkäri, joka ei ole asiakassuhteessa kyseiseen tilaan voi toimia valvontaeläinlääkäreiden apuna.

Päivystysaikaan alueella on aina kaksi päivystävää eläinlääkäriä, joiden asiakkaat ovat pääsääntöisesti joko pohjoisella tai eteläisellä päivystysalueella. Mikäli päivystysaikana tulee kiireellisiä eläinsuojelu- tai tautivalvontatehtäviä, ne hoitaa tarvittaessa toisen päivystysalueen eläinlääkäri.

Tarvittaessa valvontaeläinlääkärit voivat pyytää avuksi myös kunnaneläinlääkäreitä. Vaikeimmissa tapauksissa he pyytävät avuksi läänineläinlääkäriä ja/tai poliisin (virka-apupyynnö lomakkeella sähköpostitse). Jos valvontaeläinlääkäri tekee myös praktiikkaa esim.

sivutyönään, hänen, kuten ei kunnaneläinlääkäreidenkään ole suotavaa tehdä omiin asiakkaisiinsa kohdistuvia eläinsuojelutarkastuksia. Nämä tarkastukset ohjataan toiselle valvontaeläinlääkärille.

Valvontaeläinlääkärit toimittavat tiedon tehdyistä tarkastuskertomuksista ja päätöksistä eläinlääkintähuollon hallintosihteerille, joka tallentaa tiedot tiedoksi aluehallintovirastolle sähköisen lomakejärjestelmän kautta sekä tiedottaa niistä poliisia tarvittaessa.

Valvontaeläinlääkärit tallentavat dokumentit Teams-alustan eläinsuojelukansioon sekä arkistoivat paperiversiot. Tarkastuksia koskevat asiakirjat ovat kunnaneläinlääkäreiden saatavilla tarvittaessa henkilökohtaisten Siilinjärven kunnan käyttäjätunnusten takana olevalla Teams-alustalla.

11.1 Epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset

Epäilyyn perustuvat eläinten hyvinvoinnin tarkastukset pyritään aina tekemään viipymättä ja välittömästi, jos on aihetta epäillä vakavia eläinsuojelulainsäädännön rikkomuksia. Valvontaeläinlääkärit tekevät itse uusintatarkastukset. Ollessaan itse estyneitä he (esimerkiksi vuosiloma) ohjaavat tarkastukset varahenkilölle.

Eläinten hyvinvointilain 97–99 § mukaisissa kiiretoimenpiteissä eläimille järjestetään hoitoa esim. löytöeläintarhoilla tai muussa eläinhoitolassa (pieneläimet). Tuotantoeläinten kiireellinen hoito pyritään järjestämään lomitustoimen avulla. Jos karjaa joudutaan laittamaan kiireellisesti teuraaksi, otetaan yhteyttä välityspalveluun. Tarvittaessa valvontaeläinlääkäri voi pyytää tapauksen hoitamiseen apua aluehallintoviraston läänineläinlääkäriltä. Kunnan virkaeläinlääkäri voi pyytää tapauksen siirtoa aluehallintovirastolle esimerkiksi tilanteessa, jossa toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämisuhalla. Jos valvontaeläinlääkäri toteaa eläimen välittömän lopettamistarpeen, hän voi kutsua paikalle päivystävän kunnaneläinlääkärin.

Jos eläinten hyvinvointilain 71.3 §:n mukainen viranomainen epäilee, että eläinsuojelulainsäädäntöä on rikottu tai epäilee rikottavan teuraseläimiä toimittavassa eläintenpitoyksikössä, hänen on ilmoitettava asiasta sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella eläintenpitoyksikkö sijaitsee ja annettava virastolle valvontaa varten välttämättömät tiedot. Läänineläinlääkäri voi määrätä paikallisen kunnaneläinlääkärin suorittamaan tarkastuksen kyseiseen pitopaikkaan.

11.2 Luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan tarkastukset

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä eläinten hyvinvointilainsäädännön rikkomisesta sellaisiin paikkoihin tai toimintaan, joka edellyttää eläinten hyvinvointilaissa tarkoitetun luvan hakemista aluehallintovirastolta tai ilmoituksen tekemistä aluehallintovirastolle.

Aluehallintovirasto toimittaa tiedon ilmoitetuista kohteista kuntaan (esim. kennelit, hevostallit, riistaeläintarhat, eläinkaupat, eläinhoitolat). Valvontaeläinlääkärit tarkastavat ilmoituksenvaraisia kohteita oma-aloitteisesti ja suunnitelmallisesti. Uudet kohteet pyritään tarkastamaan viimeistään kuukauden aikana ilmoituksen saapumisesta. Jos ilmoituksenvaraisessa kohteessa ei havaita merkittäviä epäkohtia, kohde pyritään tarkastamaan seuraavan kerran kolmen vuoden kuluttua. Työvoimapulan takia näitä tarkastuksia voivat tehdä myös kunnaneläinlääkärit, jolloin valvontaa on saatu tehtyä suunnitelmallisemmin. Jos tarkastuksella havaitaan epäkohtia, tehdään uusintatarkastus annetun määräajan umpeuduttua.

11.3 Eläinkuljetukset

Kunnaneläinlääkärillä on oikeus tarkastaa eläinkuljetus, jos hän epäilee, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetussäädösten vastaisella tavalla. Ruokavirasto ja aluehallintovirasto voi määrätä virkaeläinlääkärin tekemään erityisiä tarkastuksia eläinkuljetuksissa.

Kunnaneläinlääkärit ja aluehallintovirastot tekevät EU:n jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin suoritettavien tiettyjen eläinlajien pitkien kuljetusten reittisuunnitelmiin liittyvät tarkastukset ja muut toimenpiteet valvonta-asetus artikla 21).

12 Eläimistä saatavat sivutuotteet

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (sivutuoteasetus) ja sen täytäntöönpanosta annettu komission asetus (EU) N:o 142/2011 edellyttävät, että sivutuotteita käytävillä, käsittelevillä, varastoivilla ja hävittävillä laitoksilla ja toimijoilla on oltava toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä tai rekisteröinti. Valvontaviranomaiset määrätään sivutuotelaisissa 517/2015.

Ruokavirasto laatii sivutuotteiden kansallisen valvontasuunnitelman, joka sisältää kuntien tarkastettavat kohteet. Valvontaeläinlääkäri valvoo Ruokaviraston tarkastettavaksi päättämiä laitoksia ja toimijoita ja raportoi valvonnasta Ruokavirastoa ja aluehallintovirastoon määräaikoja noudattaen. Tarkastukset pyritään mahdollisuuksien mukaan tekemään ennalta ilmoittamatta. Uusiin kohteisiin tehdään hyväksymistarkastus toiminnan käynnistyessä, hyväksyntä- ja rekisteröintipäätökset ilmoitetaan välittömästi aluehallintovirastoon ja Ruokavirastoon. Mikäli tarkastuksilla mahdollisesti todettuja puutteita ei saada poistettua kehoituksilla ja joudutaan käyttämään sivutuotelain mukaisia hallinnollisia pakkokeinoja, pakkokeinopäätökset toimitetaan AVI:in ja Ruokavirastoon.

12.1 Sivutuotteita käyttävät toimijat

Haaskanpidosta on tehtävä kirjallinen ilmoitus vastaavalle eläinlääkärille ennen haaskaruokinnan aloittamista. Luonnonvaraisia eläimiä ruokittaessa on jokaisesta käyttökerrasta ilmoitettava sivutuotteiden keräyskunnan kunnaneläinlääkärille ja käyttökunnan kunnaneläinlääkärille ennen kuin sivutuotteita viedään haaskapaikoille.

Vastaava eläinlääkäri syöttää uuden haaskapaikan tiedot eläintenpitäjärekisterin yhteydessä olevaan haaskapaikkarekisteriin ja haaskapaikalle annetaan virallinen tunnus. Ilmoitusta vastaanottaessaan valvontaeläinlääkäri tarkastaa, että ilmoituksen mukainen haaskanpito täyttää sivutuotelain 517/2015 vaatimukset ja että haaskan sijaintipaikka on sopiva (ei pohjavesialueella, ei liian lähellä asutusta). Vastaava eläinlääkäri tai kunnaneläinlääkäri ottaa vastaan käyttöilmoitukset, tarkastaa niiden tiedot ja arkistoi ilmoitukset. Mikäli aineksessa on tautiriski tai lääkejäämä, vastaava eläinlääkäri kieltää sivutuotteiden käytön. Vastaava eläinlääkäri tarkastaa haaskapaikkoja tarvittaessa ja yhteistyössä ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Tehdyistä tarkastuksista laaditut tarkastuskertomukset ja mahdolliset pakkokeinopäätökset toimitetaan AVI:in ja Ruokavirastoon mahdollisimman nopeasti. Haaskanruokintapaikat ja käyttöilmoitukset raportoidaan vuosittain aluehallintovirastolle.

Kunnaneläinlääkärit valvovat myös tiloilla itsestään kuolleiden ja lopetettujen tuotantoeläinten hävitystapoja.

12.2 Sivutuotteiden hautaaminen

Nautojen, lampaiden, vuohien ja niistä saatavien sivutuotteiden (esim. kotiteurastuksen sivutuotteet) hautaaminen on kiellettyä. Kuolleen syntyneet eläimet saa haudata.

Hautaamisesta on pidettävä kirjaa. Sivutuotteiden hautaamista valvotaan lähinnä valitusten perusteella ja yhteistyössä ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Tarvittaessa keräilyalueella tehdään lisäksi kohdennettuja tarkastuksia tiloille, joilla Ruokaviraston toimittamien nautarekisteristä ja lammas- ja vuohirekisteristä ajettujen hävitystaparaaporttien perusteella raatoja hävitetään säädösten vastaisesti. Sikojen osalta poistoilmoitukset voi kunnaneläinlääkäri itse tarkistaa sikarekisteristä. Tehdyistä tarkastuksista laaditut tarkastuskertomukset ja mahdolliset pakkokeinopäätökset toimitetaan AVI:in ja Ruokavirastoon mahdollisimman nopeasti.

13 Täydentävien ehtojen valvonta

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan keskeinen osa ovat viljelijöitä velvoittavat ns. täydentävät ehdot. Näiden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja EU:n osittain rahoittamien ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksen ja eläinten hyvinvointituen maksamisen edellytyksenä. Kunnan on varmistettava, että aluehallintovirasto saa riittävän nopeasti riittävät tiedot niistä perustarkastuksista, joissa havaitaan mahdollisia aluehallintoviraston vastuulle kuuluvia täydentävien ehtojen indikaattorien laiminlyöntejä. Näitä valvontaeläinlääkäreille tai kunnaneläinlääkäreille kuuluvia tarkastuksia ovat mm. eläinten hyvinvoinnin tarkastukset, maitohygieniatarkastukset, salmonellavalvonta, munantuotantotilojen hygieniavalvonta, vierasainevalvontaohjelman mukainen valvonta ja lääkekirjanpidon valvonta. Tarkastuspöytäkirjat toimitetaan viipymättä aluehallintovirastoon.

14 Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

14.1 Peruseläinlääkäripalvelu

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelua, joka annetaan eläinlääketieteelliseen yleistutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen tavanomaisissa vastaanottotiloissa tai eläinsuojissa (ElhL 3 ja 11 §).

Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvaa sairaanhoitoa on kliinisesti sairaiden eläinten perustutkimus, hoitotarpeen arviointi ja hoito tai lähettäminen jatkohoitoon. Peruseläinlääkäripalvelu käsittää myös puhelinneuvonnan, todistukset ja terveydenhuollon.

14.2 Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Kunnan on järjestettävä terveydenhuollon palvelut kotieläimille, joita varten on olemassa valtakunnallinen terveydenhuolto-ohjelma ja asianmukainen toteutumisen seurantajärjestelmä. Tällä hetkellä tällaisia järjestelmiä ovat nautatiloille tarkoitettu Naseva ja sikatiloille tarkoitettu Sikava (ElhL 11 § ja 12 §).

Kaikki kunnaneläinlääkärit tekevät tarvittaessa tuotantoeläinten terveydenhuoltokäyntejä. Eläinlääkintähuollossa on riittävästi resursseja terveydenhuoltotyöhön ja tilatut terveydenhuoltokäynnit pystytään tekemään viimeistään viikon kuluessa yhteydenotosta. Arvion mukaan noin 20 % alueella tehtävistä terveydenhuoltokäynneistä on yksityisten eläinlääkäreiden tekemiä.

14.3 Yksityinen palveluntarjonta

Yhteistoiminta-alueella on yksityistä eläinlääkintäpalvelujen tarjontaa noin 6–7 htv. Lisäksi Kuopiossa on useita pieneläinvastaanottoja ja -klinikoita. Pieneläimille yksityiset tarjoavat sekä peruspalveluita että vaativia diagnostiikka- ja leikkauspalveluita. Suurelainten osalta yksityiset

toimijat tarjoavat lähinnä terveydenhuoltopalveluita. Yksityiset toimijat eivät osallistu suurelänpäivystykseen.

14.4 Kiireellinen eläinlääkäriapu

Kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestetty ympäri vuorokauden kaikkina päivinä. Virka-aikana kiireellisestä eläinlääkäriavusta huolehtivat yhteistoiminta-alueella kaikkien kotieläinten osalta kunnaneläinlääkärit. Kuopion alueella suurelainten kiireellisestä eläinlääkäriavusta huolehtivat kunnaneläinlääkärit ja pieneläinten osalta myös yksityiset vastaanotot.

Päivystysaikana (arkisin klo 16–08, viikonloppuisin ja pyhäpäivinä) kiireellistä eläinlääkäriapua varten on järjestetty eläinlääkäripäivystys. Suurelänpäivystys ja pienelänpäivystys on järjestetty erikseen. Sekä suurelänpäivystyksen että pienelänpäivystyksen osalta päivystysalueeseen kuuluvat yhteistoiminta-alueen kunnat (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi, Tuusniemi) ja Kuopion kaupunki. Karttulan alueella suurelänpäivystyksen järjestämisestä vastaa Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelut.

Suurelänpäivystys

Päivystysalueella päivystää yhtä aikaa kaksi suurelänpäivystäjää ja puhelut ohjataan heille asiakkaiden asuinkunnan perusteella. Pohjoisen piirin päivystäjälle ohjautuu Lapinlahdella, Nilsin alueella, Rautavaaralla ja Juankosken alueella asuvien asiakkaiden puhelut. Eteläisen piirin päivystäjälle ohjautuu Kuopiossa (pois lukien Nilsin, Juankosken ja Karttulan alueet), Siilinjärvellä, Kaavilla ja Tuusniemellä asuvien asiakkaiden puhelut. Suurelänpäivystäjät sopivat tarvittaessa keskenään päivystyskäytien jakamisesta sen perusteella, missä käyntikohteet sijaitsevat ja mikä on päivystäjille tulleiden käyntien määrä ja kiireellisyys. Molempien päivystyspiirien alueella on keskitetty yhteydenottopalvelu eli yksi yhteinen palvelunumero molemmilla alueilla (0600-306099 ja 0600-306098), joihin kytketään päivystävien eläinlääkärien omat puhelimet päivystyksen alkaessa.

Suurelänpäivystykseen osallistuu tällä hetkellä 13 kunnaneläinlääkäriä ja eläinlääkäreiden varahenkilö. Kukin eläinlääkäri päivystää keskimäärin joka kuudennen arkipäivystyksen ja joka kuudennen viikonlopun/pyhäpäivystyksen. Suurelänpäivystyksen kunnaneläinlääkäri toimii samalla alueen virkaeläinlääkärinä esim. eläinten hyvinvoinnin valvonnassa ja tehtävissä.

Pienelänpäivystys

Pienelänpäivystyksen järjestämisestä yhteistoiminta-alueella ja Kuopiossa vastaa Kuopion kaupunki. Siilinjärven kunta sekä muut yhteistoiminta-alueen kunnat (Lapinlahti, Kaavi, Tuusniemi ja Rautavaara) ostavat kukin tämän palvelun suoraa Kuopion kaupungilta pienelänpäivystyssopimuksen mukaisesti.

Tällä hetkellä Kuopio ostaa palvelun yksityiseltä toimijalta (Evidensia Savon Murre). Pienelänpäivystyksessä on keskitetty yhteydenottojärjestelmä eli yksi yhteinen palvelunumero (0600-306088).

14.5 Saatavuus- ja laatuavoitteet

Saatavuus

Peruseläinlääkäripalvelujen ja kiireellisen eläinlääkäriavun tulee olla saatavilla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen (ElhL 14 §). Valtakunnalliset kriteerit eläinlääkäriavun saatavuudelle täyttyvät pääsääntöisesti.

Kunnaneläinlääkäreiden puhelinaika on arki-aamuisin pääsääntöisesti klo 8–9 neuvontaa sekä sairaskäyntien ja vastaanottokäyntien sopimista varten. Myös aamun puhelinaika voidaan vuorotellen sopia vain osalle eläinlääkäreistä, jolloin muut eläinlääkärit voivat hoitaa muita tehtäviä. Eläinlääkärit sopivat keskenään töiden jakamisesta siten, että jokaisella jää vuorollaan riittävästi aikaa ajanvarausperusteiseen työhön ja terveydenhuoltokäynteihin. Myöhemmin iltapäivän aikana tulevat kiireelliset sairauskäynnit voidaan sovittaessa ohjata pääsääntöisesti sille eläinlääkärille, jolle kuuluu kyseisen päivystysalueen päivän iltaja yöpäivystys.

Ei-kiireellinen sairaskäynti tai vastaanottoaika pystytään aina järjestämään viikon sisällä yhteydenotosta ja useimmiten jo parin päivän sisällä. Myös kiireettömät terveydenhuoltokäynnit ja massatyökäynnit voidaan useimmiten järjestää viikon sisällä yhteydenotosta.

Kiireellisissä tapauksissa apu on saatavissa kaikkina vuorokauden aikoina useimmiten kolmen tunnin kuluessa yhteydenotosta. Eläinlääkärin matka eläintenpitopaikkaan on päivystysaikanaikin pääsääntöisesti alle 100 km. Pieneläinpäivystyksessä eläimen omistajan matka vastaanotolle voi ylittää 100 km Rautavaaran kunnassa.

Eläinlääkärivastaanotot sijaitsevat seuraavasti:

vastaanotto	eläinlääkäreiden lkm
Siilinjärvi, keskusta	3 + varahenkilö siitä käsin
Lapinlahti	2 + 50 %
Nilsia	3 + 60 %
Juankoski	Toimipisteen toiminta loppuu 1.1.2025
Kaavi	2 + 60 %
Rautavaara	Kerran viikossa Nilsistä käsin
Tuusniemi	Kerran viikossa Kaavilta käsin
Vehmersalmi	1

Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely

Kaikki eläinlääkintäpalveluista saatava suullinen ja kirjallinen palaute ohjataan vastaavalle eläinlääkärille, joka käsittelee palautteet ja kuulee asianosaista eläinlääkäriä. Asiakkaalle vastataan joko suullisesti tai kirjallisesti ja palautteen käsittelyprosessi kirjataan.

Vuoden 2024 aikana on otettu käyttöön myös jatkuvasti avoinna oleva asiakkaille anonyymi Forms-pohjainen asiakastyytyväisyyskysely. Tulokset käsitellään säännöllisesti ja toimintaa kehitetään niiden pohjalta. Kyselyn kysymyksiä on tarkoitus päivittää tarpeen mukaan.

Pieneläinpäivystyksen osalta palaute ohjataan Kuopion kaupungin ympäristöterveydenhuoltoon, joka on palvelun järjestäjä. Kuopion ympäristöterveydenhuolto kirjaa ja käsittelee saamansa palautteen pieneläinpäivystyksen tuottajan kanssa.

Jos asiakkaalla on eläinlääkärin toimintaan liittyviä korvausvaatimuksia, tapauksesta voidaan pyytää lausunto eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnalta. Lausunnon voi pyytää myös eläimen omistaja. Siilinjärven kunnalla on vastuuvakuutus, joka kattaa viranhaltijan työssään aiheuttamat vahingot.

14.6 Toimitilat ja välineistö

Yhteistoiminta-alueen kunnat vastaavat itse toimitiloista (tilavuokra, siivous, kiinteistöhuolto, jätehuolto ja kiinteät kalusteet). Jätehuoltoon kuuluu myös vaarallisten jätteiden poiskuljetus ja hävittäminen. Näitä ovat lähinnä vanhentuneet lääkkeet ja käytetyt neulat ja terät. Kaikilla vastaanotoilla on toimintaan nähden riittävät tilat ja lämmin autotalli. Osa tiloista on peruskorjauksen tarpeessa. Juankosken toimipisteen toiminta lakkautetaan vuoden 2025 alussa.

Hevosen pakkopilttuu on ainoastaan Siilinjärven yhteisvastaanotolla. Lepotila, joka toimii myös sijaisen asuntona, on muilla paitsi Kaavin, Vehmersalmen, Rautavaaran ja Tuusniemen vastaanotoilla.

Kaikilla vastaanotoilla on perusvälineistö yksinkertaisia toimenpiteitä varten. Vaativampiin toimenpiteisiin tarvittavaa välineistöä hankitaan pääasiassa yhteisvastaanotoille, joita on Kaavilla, Lapinlahdella, Siilinjärvellä ja Nilsissä. Eläinlääkärit huoltavat instrumentit pääasiassa itse. Siilinjärven ja Kaavin yhteisvastaanotolla on avustaja, joka avustaa myös välinehuollosta. Lisäksi kiertävä avustaja käy sopimuksen mukaan myös muilla vastaanotoille. Vuonna 2023 hankittiin valmiusvarasto eläintautien ja zoonoosien selvittämiseen tarvittavaan näytteenottoon.

Kaikilla vastaanotoilla on kunnan omistama tietokone ja tulostin tai monitoimilaite. Tietokone on yhteydessä kunnan hallintoverkkoon eli sillä pääsee sähköpostiin, intranettiin ja kunnassa käytössä oleviin ohjelmiin (mm. henkilöstöhallinnon ohjelma). Atk-laitteet vaihdetaan säännöllisesti uusiin, ja Tieran ServiceDesk palvelee laitteisiin ja niiden käyttöön liittyvissä ongelmissa kaikkia kunnan työntekijöitä. Kaikilla eläinlääkäreillä on työnantajan matkapuhelin ja liittymä. Osassa matkapuhelimista on myös internetyhteys ja sen jakomahdollisuus esimerkiksi omalle tietokoneelle. Osa puhelimista on älypuhelimia.

Kunnaneläinlääkäreille maksetaan kuukausittain työvälinekorvausta, jolla kompensoidaan eläinlääkäreiden itse hankkimat kannettavat praktiikkatietokoneet, tulostimet, musteet ja virusturva. Jokaisella vastaanotolla tai kunnan tarjoamassa matkapuhelimessa on internetyhteys tai sen jakomahdollisuus.

Koko yhteistoiminta-alueella on käytössä internetpohjainen potilasohjelma ja -kortisto. Ohjelma otettiin käyttöön lokakuussa 2023. Ohjelma täyttää uudistuvan eläinlääkintähuoltolain tavoitteet potilaskortiston suhteen ja mahdollistaa klinikkamaksujen keräämisen jokaisella vastaanotolla uudistuvan lain mukaisesti.

14.7 Ostopalvelut

Kuopion kaupunki järjestää yhteistoiminta-alueelle ja Kuopion alueelle pieneläinpäivystyksen ostopalveluna. Palvelu on kilpailutettu hankintalainsäädännön mukaisesti, uusi sopimus astui voimaan 1.1.2024 (2 vuoden määräaikainen + optiot 1+1 vuotta). Palvelun laatua valvotaan asiakaspalautteiden perusteella ja vuosittaisilla seurantapalavereilla. Kiireellisen päiväaikaisen pieneläinpraktiikan Kuopio hankkii usealta pieneläinvastaanotolta.

Kuopio ostaa pieneläinpäivystystä ja kiireellistä päiväaikaista pieneläinpraktiikkaa lukuun ottamatta eläinlääkäripalvelut Siilinjärven kunnalta ja Tervon kunnan ympäristöterveyspalveluilta. Tervon kunnalta ostetaan suuren eläinlääkäripalvelut Karttulan alueelle ja Siilinjärven kunnalta muille Kuopion alueille.

Kuopio ostaa Siilinjärven kunnalta valvontatehtävät koko alueelleen. Näihin tehtäviin sisältyy eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan lisäksi myös tietyt eläinlääkäreille kuuluvat

elintarvikevalvonnan tehtävät, kuten maidontuotantotilojen hygieniataarkastukset ja lihanleikkaamon laitosvalvonta.

14.8 Perustason ylittävien palveluiden saatavuus

Siilinjärven kunnaneläinlääkäreiden tarjoamat palvelut ovat pääasiassa peruseläinlääkäripalveluja.

Pieneläimille on tarjolla klinikkatason palveluita Kuopiossa ja Siilinjärvellä yksityisillä eläinlääkäriasemilla. Lähin virka-aikana toimiva hevosklinikka sijaitsee Kuopiossa ja on auki 1–2 kertaa viikossa.

Eläinlääkinnän laboratoriopalveluita on tarjolla Kuopiossa (yksityinen laboratorio, Ruokaviraston aluelaboratorio). Ruokavirastossa on myös tuotantoeläinten obduktiomahdollisuus. Tuottajat lähettävät maitonäytteet pääasiassa meijerin laboratorioon tutkittaviksi, mutta päivystysaikana eläinlääkärit viljelevät näytteitä myös itse vastaanotolla.

15 Seuranta ja raportointi

15.1 Suunnitelman päivitys ja toteutuminen

Kunnan eläinlääkintähuollon suunnitelma päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Päivityksessä pyritään huomioimaan aluehallintovirastolta saatu palaute. Suunnitelman hyväksyy ympäristöterveyslautakunta. Suunnitelman toteutuminen arvioidaan vuosittain maaliskuun loppuun mennessä osana ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumista.

15.2 Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Vastaava eläinlääkäri ja valvontaeläinlääkärit kirjaavat ylös suoritetaulukkoon kuukausittain kuntakohtaisesti ja vastaanottokohtaisesti vähintään seuraavat suoritteet:

- suureläinkäynnit, virka-aika
- päivystysaikaiset käynnit
- terveydenhuoltokäynnit
- pieneläinkäynnit, virka-aika
- eläinsuojelukäynnit
- eläintautivalvonnan käynnit
- eläinlääkäreiden tekemät elintarvikevalvonnan tarkastukset

15.3 Muu raportointi

Eläinlääkäreiden on toimitettava aluehallintovirastoon seuraavat raportit ja tilastot:

- eläinsuojelutarkastuskertomukset ja päätökset
- terveysvalvontaan liittyvät käynnit
- tautiepäilyt
- eläinsuojeluvalvonnan työt, joista kunta laskuttaa valtiota
- vastustettavien eläintautien hallinnassa tehdyt toimenpiteet
- muut viranomaisten pyytämät vuosiyhteenvedot ym.

Raportointi aikatauluineen on kuvattu eläinlääkintähuollon toimisto-ohjeessa, joka on eläinlääkäreiden luettavana Teams-kansiossa. Toimisto-ohje annetaan uusille eläinlääkäreille ja sijaisille perehdytyksen yhteydessä. Jokainen eläinlääkäri huolehtii osaltaan määräaikojen noudattamisesta.